

A krónikus gyulladásoos bélbetegségek gondozásának eredményesség-vizsgálata

Sárközi Eszter, Figler Mária, Szabó Zoltán

Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Összefoglalás

Bevezetés: A gyulladásoos bélbetegségek egyre gyakrabban jelennek meg az egész világon. A betegség kezelésével teljes gyógyulás nem érhető el. Vizsgálatunk célja a kórházi ellátásban részesülő gyulladásoos bélbetegségben (IBD) szenvedő betegek táplálkozási szokásainak és betegségpercepciójuknak a felmérése. Célunknak tűztük ki, hogy egyéni tanácsadás segítségével hozzájárulunk a betegek életminőségének javításához.

Vizsgálati anyag és módszer: Prospektív kutatásunkhoz egy internetes közösségi oldalról 77 beteget toboroztunk. Őket nem részesítettük egyéni, dietetikai tanácsadásban. 20 beteget személyesen a pécsi Klinikai Központ I. sz. Belgyógyászati Klinikáján kerestem meg két alkalommal és tanácsadást tartottam nekik 2014 októberétől- 2015. februárig. Kizártuk azon betegeket, akiknél nem diagnosztizáltak gyulladásoos bélbetegséget, illetve akik hiányosan töltötték ki a kérdőívet. Két találkozás során az edukált betegekkel kitöltöttem a saját, általunk szerkesztett táplálkozási és az EQ-5D-Y validált, életminőséget vizsgáló kérdőívet. Ezen kérdőívek felkerültek a közösségi csoportba is, ahol egyszeri alkalommal válaszoltak a kérdésekre. Az SPSS szoftvercsomag segítségével statisztikailag elemeztük a válaszokat. Gyakorisági vizsgálatokat és kétmintás T-próbát használtunk. A szignifikancia szintet megválasztottuk: $p < 0,05$.

Eredmények: A táplálkozási szokásokban pozitív változásokat figyeltünk meg a dietetikai tanácsadás után (halfogyasztás, zsiradékok, felvágottak kiválasztásánál). A két találkozásnál bejelölt EQ-5D-Y kérdőív adatait összevetve szignifikáns különbséget mutattunk ki a munkahelyre és iskolába járás, valamint a szabadidős tevékenységek esetében ($p=0,042$) és a saját állapot megítélésében ($p=0,001$).

Következtetések: A betegek betegségpercepcióját illetően a mindennapi tevékenységekben és a betegek saját állapotuk megítélésében a dietetikai tanácsadás sikeresnek mondható. Így az IBD betegek kezelésénél a rendszeres dietetikai munka fontos pillére a gyógyítás folyamatának.

Kulcsszavak: IBD, betegségpercepció

Analysis of the effectiveness of the treatment of inflammatory bowel disease

Summary

Introduction: Inflammatory bowel diseases occur more frequently worldwide these days. The treatment of this illness cannot result in complete recovery. The objective of our study was to assess the eating habits and illness perception of hospitalized IBD patients. With individual consultation we have sought to achieve an increase in life quality of IBD patients.

Sample and method: The 77 participating patients were chosen from a social networking site. They did not receive individual dietetics advice. In the period between 2014 October and 2015 February I personally visited 20 patients in the 1st Department of Internal Medicine in Pécs two times and provided them advice. Patients without diagnosed inflammatory bowel disease and those who did not fill in the questionnaire correctly were excluded. Educated patients completed a nutritional questionnaire created by our research team and an EQ-5D-Y validated life quality questionnaire during the two meetings. These questionnaires were also uploaded to the social networking group and were completed online only once. Data was statistically analyzed by SPSS software package. Frequency analysis and two sample T test were used. Significance level was: $p < 0.05$.

Results: After the dietetics advice we observed positive change in nutritional habits (fish consumption, the method of choosing fats and cold cuts). Analyzing data of EQ-5D-Y questionnaire, we found significant difference between going to work or school and doing leisure activities ($p = 0.042$) and the appraisal of the patients' own health condition ($p = 0.001$).

Conclusions: Regarding patients' illness perception, dietetics advice has proved successful in daily activities and appraisal of their own health condition. Thus continuous dietetics activity is an important pillar of medical treatment for IBD patients.

Keywords: IBD, illness perception

Rövidítések

IBD: gyulladós bélbetegségek

UC: Colitis Ulcerosa

CD: Crohn betegség

EQ-5D-Y: EuroQol-5D-Y

Irodalom

1. Nagy B., Laczkóné Majer R. (2012) Specifikus életminőség-jellemzők egészségpszichológiai szempontú vizsgálata gyulladós bélbetegségben szenvedő betegek körében. Orvosi Hetilap, 153(38), 1511-1519
2. Arató A. (2013) Mérőkövek az immunmediált bélbetegségek patomechanizmusának megértésében az elmúlt 35 évben. Orvosi Hetilap, 154(38), 1512-1523
3. Lakatos L. DR., Lakatos P. L. DR. (2007) Változások a gyulladós bélbetegségek epidemiológiájában. Orvosi Hetilap, 148(5), 223-228
4. Ng S. C., Bernstein C.N., Vatn M. H., Lakatos L. P. et al. (2013) Geographical variability and environmental risk factors in inflammatory bowel disease. GUT, 62, 630-649
5. van der Heide F., Dijkstra A., Weersma R. K., Albersnagel F. A. et al. (2009) Effects of active and passive smoking on disease course of Crohn's disease and ulcerative colitis. Inflammatory Bowel Disease, 8(15), 1199-1207
6. Banai J. DR. (2009) A táplálkozás és a táplálás jelentősége gyulladós bélbetegségekben. Orvosi Hetilap, 150(18), 839-845
7. Lőrinczy K., Lakatos P.L., Tóth M., Salamon Á. et al. (2013) D-vitamin mérése hazai gyulladós bélbetegekben. Orvosi Hetilap, 154(46), 1821-1828
8. Castillo-Cejas M. D, Robles V., Borruel N., Torrejón A. et al. (2013) Questionnaires for measuring fatigue and its impact on health perception in inflammatory bowel disease. Rev Esp Enferm Dig, 105 (3), 144-153